

ARNHEMISCHE SCOUVANT.

DINGSDAG 13 JANUARI.

De prijs der Advertentien is geregeld vijfmaal te veel op Dinsdag, Woensdag, Donnerdag en Zaterdag, is...

De prijs der Advertentien is geregeld vijfmaal te veel op Dinsdag, Woensdag, Donnerdag en Zaterdag, is...

De heer KAN HALL (1).

II.

...voornamelijk, dat het... heeft gesteld, ...

»O., dat het in ieder geval... verlagen zou, uit naam van anderen te spreken; dat hulle, uit vreden vreemde ons toegekomen theoriën...

»O., dat zoodanige hulle theoriën geheel vreemd zijn aan ons staatsregt, daar... ziele een' onschendbaren koning en geheel verantwoordelijke ministers te denken tegenover eene onontbind...

»O., dat, hoe men de verantwoordelijkheid der ministers overigens ook wil... dit niettemin het regt des konings niet ontnemt, om zijne eigene denkbeelden in de troonrede uit te drukken; dat het eene dwaasheid is te vooronderstellen, dat de koning slechts de denkbeelden van anderen zou uitdrukken, daar geen eanlijk man, laat staan een koning, (eene zonderlinge tegenoverstelling!) zich verlagen zou, »gevoelens en meeningen uit te spreken, »welke de zijne niet zijn;

»O., dat, echter, die gevaarlijke theoriën bij ons in geenen deele toepasselijk zijn, uithoofde hier het volstrekte verweischte daartoe, eene onontbindbare Kamer, niet bestaat, en alzoo op het volk geen...

»O., dat, echter, die gevaarlijke theoriën bij ons in geenen deele toepasselijk zijn, uithoofde hier het volstrekte verweischte daartoe, eene onontbindbare Kamer, niet bestaat, en alzoo op het volk geen...

(1) Door ons te laat ontdekt mis is het eerste artikel van dezen titel niet als hoofdartikel, maar onder de ingezonden stukken geplaatst.

»beroep mogelijk is, maar alleenlijk eene »vertegenwoordiging, »der standen ge... welke naar haar regels wel lang... verandering kan ondergaan, »maar niet kan worden ontbonden;

»O., dat naar deze beginsels van ons »staatsregt geen verantwoordelijk ministerie bestaan kan;

»O., dat, indien dien zin bij ons dan ook »in geenen deele een verantwoordelijk ministerie bestaat; maar dat onze ministers »slechts elk afzonderlijk bij de grondwet »verantwoordelijk zijn gesteld voor zoodanige daden, door welke de grondwet of de wetten overtreden mogen zijn, »even als elk ander ambtenaar;

»O., dat hij ons dus geen ministerie bestaande in den zin dier vreemde (hulle) »theoriën, ook de troonrede niet van »dat ministerie afkomstig kan zijn;

»O., dat mogelijkerwijze eene enkele »aanwijzing in de troonrede (bij voorbeeld, over de bedorvene aardappelen,) »van dezen of geenen minister afkomstig »zijn kan, maar dat het overige geacht »moet worden (dus is het toch niet bevoezen?) »van den koning te zijn;

»O., dat de jongste troonrede bijzonder »het kenmerk draagt van het eigen oordeel en de eigene denk wijze des konings »uit te drukken, aangezien hij alléén zó »zou kunnen spreken. (Dat is al een heel leelijk compliment.)

Men moet erkennen, dat het onmogelijk zou zijn, Hallischer te redeneren. Het eerste argument is: de troonrede is het werk des konings, want hij zou zich verlagen door uit naam van anderen te spreken, en hij vangt steeds aan, met het voornaamwoord ik. Queritur: Verlaagt het koning uit naam van anderen te spreken? Maar wanneer wij in den aanhef van het een of ander koninklijk besluit lezen: Wij WILLEN enz. Op de voordragt van onzen minister van... Den raad van state GEHOORD — dikwijls daarenboven nog gehoord eene geheele reeks van mindere ambtenaren, spreekt de koning dan in zijnen eigenen naam? Behoefde hij zijn gevoelens zich door eenen minister te laten voordragen? Behoefde hij over zijne eigene meening den raad van state te hooren? En zoo het niet zijn gevoelens, zijne eigene meening is, waaronder hij zijne koninklijke handtekening zet, verlaagt hij zich dan daardoor? En wanneer alléén het overbrengen van eenz...

gen van eenz... den koning verlaagde, —... artikel 75 des grondwet, dat voor alle daden van bestuur de medewerking van ministers eischt. Wanneer het tot stand brengen van daden, die niet zijne eigene zijn, den koning niet verlaagt, hoe kan hem dan het veel mindere, woorden van anderen verkondigen, verslagen? — Op die wijze voortredenerende komt men tot de gevolgtrekking, dat alle medewerking den koning verlaagt. Het argument doordt zich zelf, wanneer wij daarna lezen:

»O., dat mogelijkerwijze eene enkele aanwijzing in de troonrede van dezen of geenen minister afkomstig zijn kan, »maar dat het overige geacht moet worden van den koning te zijn. Hee? eerst stelt men als beginsel voorop, dat het aandruischt tegen alle begrippen der koninklijke waardigheid, en tegen het gezond verstand; dat Hij zich verlagen zou, uit naam van anderen te spreken; later zegt men, »dat het eene dwaasheid is zulks te vooronderstellen; men verklaart zelfs, dat niet alleen geen koning, maar zelfs »geen eerlijk man zich zoo zou kunnen verlagen; en onmiddellijk daarop neemt men de mogelijkheid aan, dat »eene enkele aanwijzing in de troonrede »van dezen of geenen minister afkomstig »zijn kan. Men neemt dus »tegen alle »begrippen der koninklijke waardigheid, »en teges het gezond verstand aan, dat de koning zich verlaagd heeft, door uit naam van anderen te spreken; iets, waartoe »geen eerlijk man, laat staan een koning, zich verlagen kan. Het enig onderscheid tusschen D. D. en den heer SERRURIER-VAN HALL is dus, dat gene, de geheele troonrede door, den koning verlaagt en als »geen eerlijk man doet handelen, terwijl deze het slechts op enkele plaatsen doet; »het overige moet geacht worden van den koning te zijn. Maar waaraan zal men die enkele plaatsen, waar de koning zich verlaagd en als »geen eerlijk man gehandeld heeft, onderscheiden van die, waar hij zich als koning gedragen heeft? Daarvan, dat de koning spreekt, waar men in de troonrede het voornaamwoord Ik aantreft. Welan laat ons aan dien proefsteen de troonrede toetsen;

»Ik ge... (Koninklijk; mag wel be... maar niet veroordeeld worden. Is taboer.)

aanneeming door den heer van Rappard als meest waarschijnlijk en noemt als de personen tusschen welke eene eventuele keuze zou plaats hebben, de heeren van der Heim en van Randwijk.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 6den januari 1846, no. 90, is tot notaris te Doesborgh benoemd mr. R. W. J. Ketjen, thans advocaat bij het provinciaal gerechtshof in Gelderland.

Gravenhage, 32 jan. Bij koninklijk besluit van den 3den januari 1846, no. 57, is aan den heer C. R. A. graaf de Hemricourt, laatst Zijner Majesteits zaakgelastigde bij het hof van Zweden en Noorwegen, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag verleend uit de dienst van den lande, onder dankbetuiging voor zijne veeljarige, ijverige en getrouwe diensten, en met toekenning van den titel van minister-resident, alsmede van pensioen.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 8sten januari 1846 no. 66 is benoemd tot substituit-officier bij de arrondissements-regtbank te Arnhem, mr. F. M. C. Pels Rijcken, advocaat te Breda.

Uit het Weekblad van het Regt, no. 668, blijkt onder anderen:

10. Dat de Hooge Raad, Kamer van strafzaken, bij arrest van 18 november jl., heeft beslist, dat er in de wet geen bepaalde vorm is voorgeschreven voor eene in te dienen memorie van cassatie; dat de gewone voorziening in cassatie openstaat en zij ontvankelijk is bij eene vryspraak, welke niet het gevolg is van registers feitelyke beslissingen en die derhalve niet het onbewezone der schuld maar alleen de qualificatie van eene strafbare daad betreft; dat nergens bij de wet verboden is de persoonlijke hoedanigheid van openbaar ambtenaar van eenen afwezigen beschuldigde te onderzoeken, wanneer van die hoedanigheid de qualificatie der daad van eenen medebeschuldigde, die tegenwoordig is, afhankelijk blijkt te zijn, en dat, door het ter zide stellen van zoodanig onderzoek naar de publieke qualiteit des hoofddaders, artikel 206 van het Wetboek van Strafvordering, wordt geschonden.

20. Dat de Hooge Raad, kamer van strafzaken, bij arrest van 7 dezer, verworpen heeft het beroep in cassatie, ingesteld door C. B. Clootino, tegen een arrest van het provinciaal hof in Noord-Holland, van 15 oktober jl., waarbij hij, (ter zake van valsheid in onderhandsche geschriften, door het verzinnen van overeenkomsten en verbintenissen) het namaken van handteekeningen, alsmede van liet des bewust gebruik maken van die valsche geschriften, doch met aanneming van verzachtende omstandigheden) veroordeeld is tot eene gevangenisstraf van zes maanden.

30. Dat het provinciaal hof in Zuid-Holland, bij arrest van 25 november jl., beslist heeft, dat de goedkeuring des konings en de gedeputeerde staten voor het heffen eener nieuwe stedelyke belasting, voldoende is;

En dat het hof van Vriesland beslist heeft, dat de partij, aan welke de staten van kosten zijn beteekend, gehouden is binnen 14 dagen daarop een aanbod te doen, en dat, bij gebreke daarvan, het gedeclareerd bedrag als vaststaande is aan te merken, al waren die staten niet vooraf aan registers taxatie onderworpen.

Hertogenbosch, 8 jan. De armoede ende daartuit ontstaande nood is onbeschrijfelyk groot in de dorpen Lith, Kessel, Maren en Alein. In eerstgemelde plaats vooral zijn omtrent 120 huisgezinnen, die bijna uitsluitend van paardenboonen en eene kleine hoeveelheid broods moeten leven; daarenboven kunnen de armen geene brandstoffen krijgen, daar het geheele land onder water is gelopen.

Zwolle, 9 jan. Wij verneemen, dat de heeren Bischoffsheim, bankier te Amsterdam, en van der Kun, hoofd-ingenieur te Utrecht, eerstdaags met de heeren opper-financie-raad Albrecht, en regerings-raad Rappard, te Hanover eene persoonlijke bijeenkomst zullen hebben, ten einde de twee eersgenoemde heeren als commissarissen van de Nederlandische regering, en de beide laatstgemelden namens het Hanoversch gouvernement, gezamenlyk te beraadslagen over de verlenging van den Overijsselschen spoorweg, en de aansluiting van denzelven aan de spoorwegen van Assen en Weer. Het is ook mogelijk over de vraag: of de spoorwegen tusschen Almelo en Osnabrück, geheel door Hanover, dan gedeeltelyk door dat rijk, gedeeltelyk door Pruissen zal worden gelegd. De laatstgenoemde rigting, die het voordeel heeft van de kerste te zijn, schijnt echter voor den handel en de reizen van het terrein minder verkieslyk.

Dinxperlo, 8 jan. De collecte langs de huizen der protestantsche ingezetenen dezer gemeente, ten behoeve hunner noodlijdende geloofsgenooten, in geld, koorn enz., bedroeg eene waarde van vier hondert en twintig gulden, welk aanzienlyk bedrag voor deze gemeente, tot een navolgenswaardig voorbeeld, openbare vermelding verdient.

Arnhem, 32 jan. Ouder de hand is ons medegedeeld, dat het openbaar ministerie ll. zaterdag-middag, ten 2 ure, appel heeft doen aantekenen tegen het vonnis der arrondissements-regtbank alhier, waarbij de uitgever dezer courant van de ten zynen laste ingebrachte beschuldiging is vrijgesproken. — In den ingebrachte nieuwsofode, dien wij eergisteren ochtend per eerste spoorreijn ontvingen, en die vrijdag avond uit 's Hage aan ons is afgezonden, lezen wij reeds, dat de heer officier van justitie van dit vonnis in hooger beroep is gekomen. Zou deze vroegtydige mededeeling, nog eer zelfs het appel hier is

aangeleekend, niet het bewijs opleveren, dat de tegenwoordige vervolging op hooger last plaats heeft, en de heer van Hall wel degelyk, gelijk de heer D. D. heeft beweerd, de hand heeft in de redactie van dien Bode?

BUITENGEWONE VERGADERING DER PROVINCIALE STATEN VAN GELDERLAND.

Ochtend-zitting van donderdag 8 januari 1846.

Bij de afroeping der namen waren afwezend de heeren: jhr J. A. Kretschmar van Feen, H. W. baron van Sylva van Pallandt van Waardenburg en Neerijnen, C. H. baron van Rhemen, A. W. C. baron van Nagell van Ampsen, R. W. baron van Lijnden, baron Isendoorn à Blois tot Cannenburg, jhr J. F. H. J. E. Mackay, J. C. H. P. baron Sweerts de Landas, G. A. J. baron van Randwijk, R. E. baron van Dorth tot 't Medler, baron van Brakell van Wadenhoijen, B. F. W. baron van Westerholt van Hackforth, W. J. E. baron van Balveren, E. G. Ardesch, J. D. C. C. W. de Moll, J. Thoofst, D. W. G. J. H. baron Brantsen van de Zijpe, W. Coops, J. A. Hummelinck, F. H. A. P. van Erckelens, H. J. op ten Noort, B. J. C. Hoogendijk van Domselaar, W. Engelen van Pijlsweert, A. van Barneveld, S. W. van de Graaff, J. G. ten Boven, R. O. H. van Maanen, W. C. Ketjen, G. van Eck, J. A. J. baron Sloet, G. Smits, F. S. op ten Noort, jhr. C. E. J. F. van Nispen van Pansterden, C. B. Dutry van Haasten, M. J. Versteegh, J. B. Roelvink, Wz., H. J. Dijkmeester, F. J. de Neree, G. A. van Barneveld van Meteren en Geldermalsen en A. F. Roelvink.

(Het afwezend zijn dar heeren van Rhemen, R. W. van Lijnden, van Balveren, Brantsen van de Zijpe, J. Thoofst, Engelen van Pijlsweert, F. S. op ten Noort, van Nispen van Pansterden en Dutry van Haasten werd te weeg gebragt door het nog vergaderd zijn der commissie, belast met het onderzoek der voorstellen van gedeputeerde staten, betrekkelijk de voorzieningen, die van zijde der provincie kunnen genomen worden, om de behoeften te lenigen, ontstaan door het mislukken van den aardappel-oogst.)

De notulen der vergadering van gisteren worden gelezen en goedgekeurd.

De heer gouverneur geeft kennis, dat Z. H. E. G. van de heeren van Westerholt van Hackfort en Smits brieven ontvangen heeft, waarbij kennis gegeven wordt, dat zij verhinderd zijn deze vergadering bij te wonen.

Overgegaan zijnde tot de behandeling der voorstellen van gedeputeerde staten, betrekkelijk de aanmerkingen op het reglement op het beheer der rivierpolders, gemaakt bij de missive van Z. E. den heer minister van binnenlandsche zaken, in de notulen der vergadering van gisteren vermeld, wordt door den heer Sloet de opmerking gemaakt, dat de transitore bepalingen van het aangehaalde reglement zullen moeten veranderd worden, de jaartallen 1844 en 1845 in 1846 en 1847.

En daarna is 10. de vraag in overweging genomen of in het ontworpen reglement eene bepaling zal worden opgenomen, waarbij aan den heer gouverneur de bevoegdheid wordt gegeven, om bij vacaturen in de polderbesturen, de voordragten door de daartoe bevoegden opgemaakt, met twee personen te vermeerderen. Door de meerderheid is die vraag ontkennend beantwoord en aan gedeputeerde staten opgedragen, om, van wege deze vergadering, de gronden op te geven, waarom zij vermeent, dat die invloed niet verder aan 's konings commissaris kan worden ingeruimd, onder herinnering tevens aan eene missive van het departement van binnenlandsche zaken, van het jaar 1835, waarbij werd erkend, dat de onderhavige bepaling desijds door de hooge regering zelve ondoelmatig was goedgekeurd.

Men meent opgemerkt te hebben, dat uit het voorstel van gedeputeerde staten blijkt, dat door den tegenwoordigen commissaris des konings in dit gewest volstrekt geene waarde aan het bedoelde voorrecht gehecht wordt, terwijl voor de andere opnemng van zoodanige bepaling, gestemd hebben, de heeren van Heeckeren van de Wierse, van Brakell van Vredesteijn, W. J. E. van Lijnden, W. van Lijnden, W. van Heeckeren tot Kell, van Ranzow, van Pallandt van Oud-Beijerland, Sweerts de Landas, J. A. J. van Pallandt, Bijleveld, H. J. Thoofst, Heijmeriks, G. W. van Zuylen van Nieuvelt en van der Borch van Vorden.

en is verder besloten:

20. om artikel 34 te wijzigen in dien voege, dat tot het opnemen van gelden bij schuldvermeerdering de autorisatie des konings zal worden gevorderd, terwijl bij geldopneming tot aflossing van reeds bestaande schulden de goedkeuring van gedeputeerde staten zal worden vereischt;

30. om in hetzelfde artikel te bepalen, dat tot alle aankoop van onroerende goederen de goedkeuring van gedeputeerde staten zal worden gevorderd;

40. in de transitore bepalingen de jaartallen 1844 en 1845 in 1846 en 1847 te veranderen, en aan gedeputeerde staten de uitvoering dezer besluiten op te dragen.

Deze beraadslagingen afgelopen zijnde, verschijnen ter vergadering de leden der commissie, bij het begin dezer aantekeningen vermeld, en wordt doorden heer Brantsen van de Zijpe namens dezelve rapport uit-

gebragt en daarbij tevens overgelegd een concept-adres aan den koning.

Door den heer gouverneur wordt de vraag voorgesteld, wanneer men verlangt over die stukken te beraadslagen.

Van verschillende zijden wordt er op aangedrongen, dat die beraadslagingen heden avond zullen worden gehouden; van andere zijden de vraag gedaan, of maar een exemplaar van het rapport en het adres aanwezig is, en de opmerking gemaakt, dat de leden niet eens in staat zullen zijn, iuzage te nemen, en alzoo kennis te verkrijgen van hetgeen wordt voorgesteld en daarom aangedrongen de beraadslagingen tot morgen uit te stellen.

Er wordt in omvraag gebragt, wanneer de beraadslagingen zullen plaats hebben en met 30 tegen 27 stemmen besloten, deze op den avond van heden te bepalen, terwijl door den voorzitter de tijd der bijeenkomst op 6 1/2 uur wordt vastgesteld.

Avondzitting van donderdag 8 januari 1846.

Bij de afroeping der namen waren afwezend, de heeren Kretschmar van Feen, van Sylva van Pallandt, van Nagell van Ampsen, Isendoorn à Blois tot Cannenburg, van Ranzow, Mackay, J. C. H. P. Sweerts de Landas, van Randwijk, van Dorth, van Brakell van Wadenhoijen, van Westerholt van Hackforth, J. H. L. J. Sweerts de Landas, Ardesch de Moll, Coops, Hummelinck, van Erckelens, H. J. op ten Noort, Hogendijk van Domselaar, A. van Barneveld, van de Graaff, ten Boven, van Maanen, Ketjen, van Eck, J. A. J. Sloet, Smits, Versteegh, J. B. Roelvink, Dijkmeester, de Neree, van Barneveld van Meteren en A. F. Roelvink.

De notulen der vergadering van heden morgen worden gelezen en goedgekeurd.

De discussie geopend zijnde over het rapport, dezen morgen uitgebragt, betrekkelijk de voorzieningen die tot leniging der behoeften, welke door het misgwen der aardappelen in sommige streken zijn ontstaan, van de zijde der provincie zouden kunnen genomen worden, zoo zijn door de heeren Sloet en W. van Lijnden inlichtingen verlangd over eenige zinsneden, in het rapport en adres voorkomend, en bedenkingen geopperd tegen de redactie van verschillende gedeelten van het adres, terwijl door den heer Haverkamp wordt opgemerkt, dat de toestand in te zwarte kleuren is afgeschilderd; dat in het adres menigvuldige misstellingen plaats vinden. De laatste spreker viudt daarbij de conclusie ondoelmatig en is van oordeel, dat eene bepaalde som, bij voorbeeld, f 100,000, had moeten gevraagd worden uit hetgeen ter beschuiking des konings op de staatsbegrooting is uitgetrokken, en andere voorzieningen van de zijde der welgevende magt verlangd; ook de aanbidding door eene commissie viudt hij overbodig.

De heer F. S. op ten Noort geeft inlichtingen over de algemeene strekking van het adres, over de grootheid van de bestaande behoeften, over het wederaren der commissie uit gedeputeerde staten, die dezelfde belangen bij den koning en de ministers heeft voorgestaan en wederlegt de geopperde bedenkingen.

De heer W. J. E. van Lijnden geeft nog nadere inlichtingen over de bestaande behoeften, die dringender vorderen, dat daarin wordt voorzien.

De heer Haverkamp dringt nader aan, dat de toestand in veel te zwarte kleuren geschilderd is; naar zijne meening is het adres op eene latere plaats in tegenspraak met de schildering van den nood, die voorafgaat; en zoude hetzelfde, zoo het bekend wordt, geschikt zijn, om onrust te verwekken en aanleiding kunnen geven om de orde te verstoren.

De heer Bijleveld verneemt, dat door de provincie geen waarborg voor geldleningen, door de gemeenten te doen, in de tegenwoordige omstandigheden mag worden verleend; de bepaalde teruggave is hersenschimping; de gemeenten kunnen zich nu niet helpen; zij zullen veel miuder later kunnen teruggeven. Hij heeft hooren gewagen van een aantal van 20 gemeenten die hulp zouden behoeven en men heeft dus den nood overdoren. Hij viudt het ondoelmatig om zich de wege aan den koning te wendn; ook andere gewesten zullen gelijke stappen doen. Hij keurt en de voorgestelde garantie, en het adres af. De strekking toch van het voorgedragene is alsof, tegen eene waarberg van f 75,000 de rust en orde zouden moeten gekocht worden. Hij viudt, dat men met den schamele niet in transactie mag treden.

De heer van Nispen van Pansterden viudt aan, hoe de bestaande ramp het enig voedingsmiddel van den minderen man heeft getroffen; hoe dit dezelfde gewone voedsel driemaal daags uitmaakt, en schetst daarna hoe groot de ellende reeds nu is en spoedig nog grooter en algemeener zal worden.

De heer J. Thoofst viudt niet spreken over het aantal behoeften, maar slechts herinneren, dat er van onze natuurgenoeten zijn, die met hongersnood worden bedreigd; hij vraagt, of de leden dezer vergadering, die allen behooren onder hen, die door de Voorzienigheid bevoorrecht zijn, en geen honger of dorst immer hebben gekend, onverschillig kunnen zijn bij de behoeften hunner medemenschen, en vertrouwt, dat allen gaarne zullen medewerken, om in dezen nood leniging te verschaffen.

De heer Brantsen erkent, dat in het adres gebraken zijn, en dat de commissie-zelve die niet ontveinst, maar hij verzoekt de vergadering wel in overweging te willen nemen den korten tijd, aan de commissie gegund, om over eene zoo gewigtige en meest-

